

Hørings svar vedrørende 'Nordkystens Fremtid'

Foreningen Danmarks Vilde Natur har gennemgået det omfangsrige materiale og har følgende bemærkninger:

1: Overordnede bemærkninger

- Det danske havområde er unikt på verdensplan ved at bestå af store områder med relativt lavt vand. Dertil kommer, at vi fra Nordsøen til Østersøen har en faldende saltgradient. Disse to forhold gør at vores hav som udgangspunkt rummer en særlig rig biodiversitet.
- Havområdet fra Rågeleje til Ellekilde i øst er NATURA2000 område nr 195 Gilleleje Flak og Tragten udpeget blandt andet mhp at beskytte 3.741 ha stenrev samt 2.634 ha sandbanke. Stenrevet består i dag kun af et lag sten og flere steder er dækning kun 25% af det oprindelige. I seneste rapport jf. Habitatdirektivets Artikel 17 "BEVARINGSSTATUS FOR NATURTYPER OG ARTER – 2019, Videnskabelig rapport fra DCE nr. 340– Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet", fremgår at naturtyperne stenrev og sandbanke i danske farvande er i stærkt ugunstig tilstand. I henhold til de gældende regler i EU er Danmark derfor forpligtet til bl.a. at bringe bl.a. stenrev i god tilstand.
- Ifølge Miljøministeriets habitatvejledning s. 30, finder forsigtighedsprincippet anvendelse, når der gives tilladelse til aktiviteter i et NATURA2000 område. Forsigtighedsprincippet indebærer, at bevisbyrden omhandler, at fravær af skadelige virkninger skal kunne dokumenteres snarere end deres forekomst. Denne anvendelse af forsigtighedsprincippet understøttes af EU-Domstolens praksis og Europa-Kommissionens vejledning for forvaltning af Natura 2000-områder og deres bevaringsmålsætninger.
- Fjernelse af stenrev over de sidste par århundrede samt senere sandsugning har ændret bølgeeffekten på kysten. Kortmateriale viser at omkring år 1900 voksede ålegræs fortsat langs Nordkysten og her fangedes store mængder af ål. I projektet Nordkystens Fremtid omtales Nordkysten som erosionskyst, men det omtales ikke at dette først er blevet udpræget efter at stenrev og sandbanke er fjernet langs kysten.
- Sandsugning er ikke del af denne høring, men det er værd at notere, at Kystdirektoratet har givet tilladelse til sugning af 3 millioner m³ sand fra en sandbanke, der ligger 1 km fra Tisvildelejes kyst ind til 10 meters vanddybde. 1,3 millioner m³ heraf skal bruges til initialfodring. I sandsugningsprojektet har man set på påvirkning af omkringliggende havbaserede NATURA2000 områder, men har undladt at konsekvensvurdere påvirkning på NATURA2000 området Tisvilde Hegn og Melby Overdrev, der ligger godt 1 km fra hvor sandsugningen skal foregå. Udpegningsgrundlaget for dette NATURA2000 område er bl.a. forklit og hvid klit, der således ikke må beskadiges ved at blive udsat for øget bølgepåvirkning.

- Manglende dokumentation: Projektmateriale fremfører en række postulater uden tilstrækkelig og krævede faglig dokumentation i henhold til Habitatdirektivet (se forsigtighedsprincippet ovenfor). Endvidere bruges Enø Strand som et positivt eksempel, selvom sandet her blev bortroderet under stormen Pia i 2023, og stadig ikke er genskabt.
- Referencer som projektmateriale henviser til er ofte af ældre dato og projektets egen vurdering findes i flere tilfælde at stamme fra 2017, dvs før Klimakrisens betydning for havets tilstand var så tydelig som nu, bl.a. med hyppige storme og iltsvind i kystnære områder.
- De fremmeste havforskere i Danmark er enige om, at et robust hav er en forudsætning for bedst muligt at kunne modvirke klimakrisens negative påvirkninger. Derfor er det vigtigt, at alle steder, hvor vi kan stoppe eller reducere andre presfaktorer på havet, skal der handles nu, herunder undgå beskadigelse af havbunden ved sandsugning /strandfodring.
- Risiko for frigivelse af forurening: Miljøkonsekvensvurderingen omfatter ikke dokumenterende vurdering af frigivelse af CO₂, næringsstoffer og miljøfarlige stoffer fra bundsediment ved strandfodring. Et studie "Impacts of anthropogenic resuspension on sediment organic matter: An experimental approach", Christian Lønborg, Signe Høgslund, Stiig Markager, Simon David Herzog, Catia Carreira. Centre for Environmental and Marine Studies (CESAM), University of Aveiro, Aveiro, Portugal, Department of Ecoscience, Aarhus University, Aarhus, Denmark. DOI: 10.1016/j.ecss.2024.108981, Publication date: 2024, dokumenterer væsentlige miljøpåvirkninger ved forstyrrelse af bundsediment.
- Misvisende betegnelser: Projektet omtales som en 'naturbaseret løsning', hvilket ikke er korrekt. Naturbaserede løsninger er et begreb, der bruges om løsninger, der forbedrer økologien og biodiversiteten på et areal. Her sker det modsatte selvom der henvises til, at områdets natur vil genskabes igen ad åre. Skadevirkning er anerkendt, idet projektet efter krav fra Miljøministeriet har indarbejdet at oprette et erstatningsrev for et 46 ha stort område i NATURA2000 området.
- Utilstrækkelig kompensation: Kompensationsrev på 46 ha som beskrives, kan kun anvendes som kompensation for beskadigelse af et stenrev af tilsvarende størrelse i NATURA2000 område 195. Det kan ikke også kompensere for habitatødelæggelser i det øvrige havområde indenfor såvel som udenfor NATURA2000 området. Der beskrives i Miljøkonsekvensvurderingen hårbundshabitater og store sten ud over hele projektområdet, en habitat som er i risiko for at blive beskadiget af strandfodringen. I NATURA2000 området udgør stenrevsområdet, som nævnt tidligere 3.741 ha af nu stenrev i dårlig tilstand jf EU kriterierne. Tab af disse stenrevsområder som habitat for bundlevende dyr og fastsiddende tang og planter er helt klart en forringelse af den økologiske tilstand.
- Bydende nødvendige hensyn: Projektet påberåber sig hensyn til væsentlige samfundsinteresser, men reelt er det private sommerhuse og kortere vejstrækninger, der ønskes beskyttet. Ifølge Habitatvejledningen (Miljøstyrelsen) kan sådanne private og lokale forhold ikke begrunde fravigelser fra den krævede habitatbeskyttelse.
- Vi noterer at projektet lægger vægt på at strandfodringen skal foregå på store sammenhængende områder, men at på arealer tilhørende kommuner eller stat skal

der ikke fodres. Dette finder vi er godt for naturen, og samtidig noterer vi at flere kystsikringslag langs Nordkysten ikke ønsker strandfodring, da de er tilfredse med nuværende forhold på deres strækning. Vi finder, at det vil gavne naturen at respektere disse grundejeres ønske.

- Alternative løsninger er ikke undersøgt tilstrækkeligt grundigt: Det faktum, at man tillader aktivitet i et NATURA2000 område, som skader habitatnatur, gør, at kravene til sammenligning med alternativer skærpes. Der mangler reel undersøgelse af alternativer, som eksempelvis stenrev langs kysten.

2: Udvalgte specifikke bemærkninger

Side henvisning vedr. Nordkystens Fremtid, Miljøkonsekvensrapport, dato: 16. december 2024)

- Side 1-2: Stenfiskeri nævnes ikke som erosionens årsag. Ligeledes har senere tiders omfattende sandsugning medført en kyst der er langt mere eksponeret for erosion. Endelig er udsivning af grundvand stærkt medvirkende til at flere skråningerne ud mod havet skrider ned.
- Side 7: Manglende vurdering af kystbeskyttelse efter 50-års hændelse.
- Side 10: Sandindvinding på 6-10 m, og selv indtil 20 m vil øge kysterosion ud for indvindingsområderne.
- Side 20: Ingen overvågning af påvirkning på ålegræs og bundfauna.
- Side 22-23: Bygget på fejlagtigt 'bydende nødvendige hensyn'.
- Side 26: Påvirkning på fisk og marsvin er ikke tilstrækkelig fagligt underbygget (marsvin er bilag IV art jf Habitatdirektivet)
- Side 32: Manglende vurdering af CO₂-frigivelse ved sedimentforstyrrende strandfodring.
- Side 80: Kompensationsrev er for lavt og risikerer at blive begravet af strandfodrings-materialet
- Side 114: Historiske data og kortmateriale viser, at stenrev beskyttede kysten indtil omfattende stenfiskeri ødelagde den beskyttende effekt. Omkring år 1900 voksede der stadig ålegræs langs nordkysten, hvor der tillige dengang var en stor fangst at ål.
- Side 120: Ingen sedimentanalyser; risiko for forurening og øget iltsvind.

Tangsamlere ved Dronningmølle (ukendt årstal)

Af Carl Locher (1851 - 1915, Flensborg)

3: Konklusion

Projektet Nordkystens Fremtid foregår langs Nordkysten af Sjælland, hvor en lang strækning er NATURA2000 område Gilleleje Flak og Tragten. Danmarks Vilde Natur finder ikke at der er foretaget fornøden dokumenteret Habitatkonsekvensvurdering, som krævet jf. Habitatdirektivet, og som dokumenterer, at der ikke vil ske skade på habitatområdets udpegningsnaturtyper herunder stenrev.

DVN finder ikke at det planlagte erstatningsrev opvejer den risiko for skadelig virkning som projektets sandsugning og strandfodringen påfører sårbare kystfarvande ved Nordkysten af Sjælland.

DVN finder ikke at forsigtighedsprincippet, er anvendt jf. gældende EU ret.

Det er derfor DVNs opfattelse at Projektet Nordkystens Fremtid ikke bør gennemføres i sin nuværende form. Der bør i stedet arbejdes videre med en kystbeskyttelse, der genopbygger de tidligere stenrev herunder med hulerev med sten i flere lag i NATURA2000 området samt i øvrigt langs Nordkysten, hvor der konkret vurderes at være behov.

Med venlig hilsen

Henrik Rødgaard
Formand

Birgith Sloth
Bestyrelsesmedlem

Danmarks Vilde Natur, Nordsjælland